

36-5-B-4

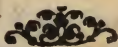
LIBELLVS

DE ARDORE VRINAE
ET DIFFICVLTA
VRINANDI,

Excellentissimi Philosophi & Medici Phvsici &
Chirurgici consummatissimi, Domini Ma-
riani Sancti Barolitani .

Ad communem neotericorum medicorum
practicantium usum nuper editus .

Ex Legato S.

Laurentij de Musca

VIRTUTE DVCE

COMITIS FORTVNA.

VENETIIS.

Ioan. Gryphius excudebat, M D LVIII.

1777-1781

THE HISTORY OF THE
AMERICAN REVOLUTION
IN THREE VOLUMES
BY J. ADAMS

THE HISTORY OF THE
AMERICAN REVOLUTION
IN THREE VOLUMES
BY J. ADAMS

THE HISTORY OF THE
AMERICAN REVOLUTION
IN THREE VOLUMES
BY J. ADAMS

REVEREN. ABBATI
 domino Francisco Lauretano
 patricio ueneto Marianus
 Sanctus Barolitanus
 S. P. D.

VANTA sit mea
 erga te obseruantia Re
 ueren. Abbas , faci
 le ex eo cognosci potest,
 ꝛ quamprimum me accersitum misis
 sti , statim e uestigio ad te euolau
 i, quamuis me etiam negocia impedire
 potuissent . Qui cum ad te peruenis
 sem, ꝛ multos medicos congregatos
 in ampla, ꝛ magnifica domo (ut te
 decet) inuenissem inter se disceptan
 tes de causis ardoris urinæ, multumꝛ
 inter se discrepantes , Quod intelli
 gens non potui me continere , quin in

A ij eos

5
eos (te præfente excãduiffem, eosq̃ in
crepans de cognitione caufarum, &
ordine in curam procedendi. Cumq̃
id ipfum cogitaſſe, ſtatim mihi ſuccur
rit fore conſulendum illis, qui talem
urinæ ardorem paterentur, promiſi
libellum me omni, qua deceret, diligen
tia de re ipſa compilaturum eſſe, quem
facile poterit quiſque (pro ut neceſſi
tas uerit) conſulere. Ecce modo eun
dem tibi uſurarium trãſmitto, ad quem
componendum me tua impulit magnifi
centia, ac domeſtica familiaritas, quæ
me non tantum ad compatiendum, ſed
etiam perpetiendum perſuaſere. Quis
enim eſſet, ut non affligeretur, cum no
bilem, magnificum, clariffimum, & re
uerendiſſimum Franciſcum Laureta
num familiæ Venetiarum nobiliſſi
mæ, nepotẽq̃ ſereniſſimi Ducis Leo
nardi

3

nardi Lauretani, de quo tantum *V*es
netiæ benemeriti fuerunt: tam moles
tissime affligi conspiceretur homi
nem omnium uirtutum cumulatisi
mum, pientissimum, liberalissimum, &
religiosissimum? Qui & si ornatus,
& splendidus in uulgus exire potuis
set, tamen ut splendidius, & ornatius
ob familiæ splendorem, & generis
claritatem per manus hominum euola
ret, uolui (quod factum sit tua benigni
tate) illum non tantum religione deco
ratum, sed etiam prudentia, & sagaci
tate quibus cæteris præcellis, & beni
gnitate, & affabilitate, pariterq; ur
banitate, quibus nemini secundus ui
dearis (quod citra adulationem sit di
ctum) illustratum prodire, sicq; pe
rennaturum esse. Desinent nanque
maleuoli oblatrare, cum illum sub tua

umbra quiescere inspexerint, Ob idq̄
nemo erit, & si maleuolus sit, qui au-
deret fœdato ore quiescentem latrati-
bus perturbare. Sacrilegum quidem,
atque prophanum se nimium existi-
ma-
ret, si quis illum tanto patrocínio orna-
tum, ac etiam decoratum fœdare ima-
ginaretur. Idcirco te oro, atque exo-
ro, ne patiaris meum libellum tibi dedi-
catum tuo tanto splendore esse priua-
tum maiora in posterum pollicentem.
Qui si tali patrocínio indignus sua
paruitate circumspectus despiceret-
tur, saltem cum meo animo abs te con-
feratur magno erga te, & promptissi-
mo ad omnia, quæ mihi abs te impera-
ta exequenda uidebuntur. Sicq̄ a me
erga te factam oblationem soluet meq̄
a promissis liberabit, necnon amoris
erga te mei, & immensæ beneuolentiæ
indi-

4

*indiciū existat, quem rogo, eo, quo da-
tur animo accipias, meq; in tui amo-
re insinuare non desistat. Vale de-
cus patriæ. Datum Venetijs, Quar-
to Nonas Iunij, Anno Domini
M D LVI.*

CAESAR SANCTVS BARO,
LITANVS PHYSICVS LE-
ctori ingeniosissimo salutem.

Vicquid de ardore urinae ue-
teres theorici, & practici medi-
ci prolixius disseruere, Sanctus
Marianus methodo breui do-
cet. eamq; ob oculos (quæ sane
hoc potissimo nomine tibi gratâ esse debet) lo-
cauit. in qua aliter, q̄ blasterones nonnulli sen-
sire, dictum esse comperies. Quando hoc. n.
tempore surrexit quædam medicorum cater-
ua, Quæ tantum cantilenam, quam memoriæ
mandauerat, narrat. nunc uero secus ista Maria-
ni methodus facit, quam ad antiquorum scri-

pta recte intelligenda (ut dici solet) semper ipse (ut uolumina sua testantur) manu duxi & hac ratione & consilio ductus, ut omnes medicinae studiosos adiuuaret, de quibus singulis causis ardoris urinae exquisite loqui discant, & ineptas opiniones quorundam strenue contemnant. ob idque hortatus sum calcographum, ut patris mei utilissimam de ardore urinae & difficultate urinandi methodum imprimeret. Tu itaque candide lector hanc methodum exigua licet, uirtute tamen magnam non asperneris, nam plus certe ex ea fructus quam a prolixis cantilenis illorum Patauii & Venetiarum medicorum magnopere consequeris. Interea Vale, & Aphorismos Hippocratis Coi miro modo a Sancto Mariano patre meo dilucidatos quam breuiter expectabis.

5

MARIANVS SAN^s

CTVS BAROLITANVS ME-

dicus & Philosophus Siluio Laurentio

à Portu Cabalensi physico excel

lentiſſimo S. P. D.

VM multa ſint renum, & ueſicæ genera ægri-
tudinum mi doctiſſi-
me Silui, quæ hominem varijs,
multiplicibusq; dolorum cruciati-
bus moleſtant, & cruciant. De
quibus omnibus non intendo ad præſens tecum ratio-
cinari, ſed tantum de uno moleſtiſſimo, & inter ho-
mines peculiariſſimo dicto ardore Vrinæ, & de con-
ſequenti ad illum ero ſermocinaturus. Quandoqui-
dem in cura illius ceſſitare uideam illos, qui & phi-
loſophiam, & medicinam maxime callere uideri cu-
piunt. Ne ergo practici poſſint cum illis à recta cu-
ratione exorbitare, decreui illis ſuccurrendum fo-
re, ut miſeris languentibus ſuppeditas afferant. Et
ut commodius id fieri poſſit, quando cum Venetijs
ſpatiabamur, ſub reprehenſiua quadam admonitio-
ne me excitare uoluisti, ut aliquid de ardore urine
moleſtiſſimo adiungerem tractatibus, quos de lapi-
de renum, & ueſicæ composueram, qui tibi uifi ſunt
quaſi mutilati ſua ſorore priuati. Ego uero conſi-
lium non paruifaciens amicabili admonitioni mo-
rem gerendum eſſe duxi, tum quia amicorum conſi-

lia non sunt spernenda, tum etiam, ut miseris languentibus aliquid proficere uidear, ne assiduis languoribus cruciarentur. Ecce modo ad te transmitto tractatum de ardore urinae depoliendum, ad quem me componendum tam amicabiliter impulisti donatum Reueren. Abbati Domino Francisco Laurentano patricio Veneto talem molestissimam aegritudinem patienti, quem non tantum sibi ipse sed etiam communi utilitati consulere poterit nimium inuidiosum illis inuidis, qui me detrahere nunquam cessant, ut suam celent ignorantiam. In quo primum quid sit ardor urinae dicere constitui, ut ordine omnia persequi uidear, deinde quae sint eius causae, & quomodo causatur, & ad quae subsequitur, cur sit difficilis eius cura, & in quot modos diuidatur, ultimo uero de prognostico erit absoluendum. Istum ergo ordinem sequar. Nanque compertum est ordinem omnium dicendorum scientiam, & intelligendi facilitatem praestare. Quandoquidem de omni re, de qua ratiocinandum erit, semper ab ipsius diffinitione inchoandum est, ut intelligatur quid sit id, de quo sermo habendus sit, ob idque modo ab ipsa diffinitione exordiar.

Veruntamen quaedam mihi prius communia dicenda succurrerunt, quae ad introductionem meae sermocinationis non parum conferre uidentur, à quibus cum absolutus fuero, diffinitionem aggrediar. Quapropter dico omnes renum aegritudines dolorem excitantes aut solutionem continui, aut subitas alterationes ostendere. Fiunt autem alteratio-

nes aliquando simplices, & aliquando compositæ,
 Simples autē sunt, quæ sine humoris uitio existūt.
 Compositæ uero semper sunt cū humoris uitio. Quæ
 uero sunt sine humoris uitio dicuntur complexiona
 les, quæ una uel altera qualitate discassantur.
 Quæ uero sunt cum humoris uitio, dicuntur humo
 rales. Fiunt autem humorales aut ab humore cali
 do, aut frigido. Si ab humore calido, aut à sanguine,
 aut à cholera, si à frigido, aut à phlegmate, aut me
 lancholia. Si à sanguine sunt, aut sunt à sanguine pec
 cante in quali, aut in quanto: Si peccat in quali sola
 alteratione suæ contrarietatis curatur. Si in quanto
 solū peccet sanguis, phlebotomia euacuatur. Si à cho
 lera, aut à cholera pura, aut non pura: Si uero à pu
 ra, curantur alterantibus, frigidis, & humidis. Si à
 non pura curantur euacuationibus iuxta humoris
 exigentiam & mixtionem. Si autem fiunt à phlegma
 te, aut fiūt a phlegmate naturali, et curātur calidis,
 & siccis alterantibus. Si uero fiunt à phlegmate non
 naturali indigent euacuatione humorem peccantem
 educente. Si uero à melancholia naturali, calidis, &
 humidis curantur. Si à non naturali, purgationibus,
 quæ inferius dicentur. Si uero fiunt à solutione con
 tinuitatis, quia solutio cōtinui multipliciter dicitur.
 Est enim solutio continui, ab apostemate, aut inci
 sione, aut corrosione, aut putrefactione. Si fit ab apo
 stemate, phlebotomia, et encathismate curatur. Si ab
 incisione, unione, si à corrosione, curatur à corro
 suam dispositionem prohibentibus. Si à putrefactio
 ne,

ne, uotis, & rogationibus curatur, ut infra dicitur. Verum nos de illis tantum ratiocinabimur, quæ ardorem urinae causant, cuius rei causæ tria sunt capita principalia, quæ ardorem urinae causatum declarant, scilicet diabetes, diapnes, & lapis in uesica, de quibus omnibus sigillatim dicemus. His igitur prælibatis ad ardoris Vrinae diffinitionem accedamus, ut ipse rei series postulat.

Ardor urinae quid.

ARdor urinae est præter naturalis sensibilitas in ulcere existente in collo uesicæ, aut in canali uirgæ, ab humore cholericò adusto, uel baurachino, ex corrosa epidermia factus. Quem mordicatiua urina per ulcus uel ulcera transiens, quæ rulis lamentationibus, altisq; suspirijs infirmum molestant excitat, eundemq; ad hecticam, uel hydropem aliquando inducens.

Causæ ulcerum.

CAusæ autem ulcerum sunt excoriatio primo ab asperis arenulis epidermiam rodentibus facta. Quam si optimus quisque diligens in homine mortuo uidere conabitur, difficulter eam intuetur, adeo subtilis est, & carni conformis non multum ab ea dissidens, quæ inferiori labello sepe mulieri contingit non ulcerato, sed epidermia spoliato, quæ salua,

liua, aut aceto mordicata incensuum ardorem exhibet talem aliquando, qualem delicata mulier uix tolerare potest, aut est apostema, aut bothor cum ulcerantur. Et cui assidua fit urina acuta, succedunt uulnera, & ulcera in uesica, & sunt difficiliora, quam ulcera renum, quoniam membro nervoso incumbunt. Accidunt autem ulcera in meatibus propter generationem materiei excoarationem facientis, aut propter lapidem facientem accidere excoarationem.

Causa lapidum & arenularum.

Causa autem generationis lapidis, & arenularum, sunt multitudo humorum, & eorundem uiscositas, & conclusio pororum, & meatuum, & debilitas expulsiua, quae causae praecipue abundant in pueris. Si uero grossi, & uiscoli humores fuerint, & poros renum strictos inuenerint, uirtute expulsiua debili existente, in arenas, & lapides conuertuntur. Si autem uirtus expulsiua sit fortis, ipsos cum dolore ante perfectam concretionem expellit. Qua propter dolor in renibus fit ex uiscolis humoribus, quia uix expelluntur, ac etiam ex subtilibus, & liquidis multum crescentibus, si pori stricti sint. Si autem expelli non possunt, dolor maior est, & etiam in partibus inferioribus dormitationem, uel aliquam lesionem inducunt, non autem ardorem urinae facient.

DE ARDORE
Signum distinguens arenulas.

Cognitio diuersitatis inter istas arenulas est, quia si arenulae fiunt ex calculo colliso, & confricatae inter digitos non minuuntur, nec dissoluuntur. Si autem fiunt ex alijs causis, quia tunc fiunt ex humoribus, de facili frictione digitorum dissoluuntur.

Diuersitas arenularum.

Ex calculo uero renum, uel uesicae fiunt arenulae. Quae autem fiunt à uesica, saepe albae apparent. Quae uero à renibus fiunt, ad subrusum uergunt colorem. Isti autem colores fiunt à re agente secundum maiorem, uel minorem actionem suae de coctionis in materiam calidam, uel frigidam operantis. Nam si phlegma dominetur, Aerae fiunt cineritiae ad albedinem pertinentes. Si ex cholera, citrinae. Si ex sanguine adusto, rubrae. Si ex melancholia, liuidae, uel nigrae. Hinc est, quod lapis diuersificatur, ut nunc cineritius, nunc citrinus, nunc albus, nunc liuidus, & niger generatur. Cum lapis nil aliud sit, quam coagulatio, & glomeratio arenularum. Verum omnium autem arenularum liuida est pessima, uel nigra, quia à duriori materia generatur. Et propterea quaecunque contritioni, & fricationi inter digitos resistunt, deteriores sunt.

Colores

Colores lapidum.

Lapidum autem colores maximam habent utilitatem in uia curationis, ne scilicet causa existente calida, exhiberentur calida, quoniam petrificarent, & magis indurarent. Hinc patet ignauia imperitorum, qui in omnibus ægitudinibus, & præcipue in hac, de qua loquimur, uolunt uno experimento ægitudines cõtrarias curare, & maxime errant infirmo nocumenta plurima inferentes.

Quid causat diabeticam passionem.

OMne enim calidam, & siccam distemperantiam renum excitans causare potest diabeticam ægitudinem, Quæ est immoderatus transitus, uel aractus urinæ ab hepate ad renes, & per renes fit transitus ad uescicam. Nanque diabetes est renum affectio maximam sitim inducens, quamuis etiã nonnulli urine profluuium diabetim appellant, propterea q̄ sitim inducit, dipsacum appellant ex nimio bibendi desiderio. Fit enim ex calida, & sicca distemperantia renum. Nam renes cum in calore distemperati sunt, attrahunt à kilo, & quia kilus est albus, & in mulgentibus non suscipit decoctionem, ideo urina est alba ratione kili, apertis ergo cotilionibus per renum caliditatem attrahitur p̄blegma, quod descendit per mulgentes in uescicam, & cum urina expellitur, et apparet, quod sit sanies propter uirtutem

Diabetica passio qd.

Diabetes quid

Vnde fit.

quare urina alba.

error quo-
rundam.

uirtutem retentiua[m] debilitatam, quapropter male faciunt, qui in tali aegritudine exhibent oppiata, quæ debilitant magis uirtutem retentiua[m], cum sint administranda frigida & stiptica. Et kili attrahunt à capillaribus, & capillares ab hepate, & intestinis & stomacho. Cumque humiditas attracta inuenit uirtutem in renibus defectam, uel meatus caliditate ampliatos, elabitur uelociter, & descendit. Quare urina kilosa, alba, & tenuis sæpe, & multum mincta diabetem significat. Si autem cum nimia siti & immoderata totius corporis siccitate apparet, prona est in hydropisim conuerti, ob idque hydrops renum à quibusdam uocatur. Contingit autem à lumbis, & hylis, & hepate, ut dicitur in secundo prognosticorum, quamuis etiam à splene aliquando oriatur.

Vrina Kilosa alba & tenuis diabetem significat. Hydrops

Signa caliditatis renum.

Significatur enim caliditas renum ex incensione urinae, sicut sua rubedine, & sua citrinitate. Deinde ex priuatione pinguedinis totius corporis, & ex caliditate tactus, & ex ueloci accessu apostematum, & maxime calidorum, & multo desiderio coeundi, & siti nimia. Et quādo multiplicātur aegritudines in renibus, debilitatur hepar adeo, donec perueniat res ad hydropisim; siue renes sint calidi, siue frigidi. Cumq; ergo uides habentem dolores in renibus mingere urinam uiscosam ueluti mucum, tunc scias, quod illud addit in doloribus eorum propter illud,

illud, quod attrahitur de materijs malis, & generant quandoque lapidem, maxime si fuerit ardor, urinæ, & resoluuntur eorum ægritudines per urinam grossam residentem in non habentibus ardorem urinæ.

Frigiditas est etiam causa diabeticæ passionis.

Accidit autem aliquando frequens mictus non à caliditate, sed ab hepate in frigidato, et non potente continere urinam propter defectum uirtutis contentiue; Vnde continue fluit ad uescicam, & in multa quantitate mingitur. Nec talis diabetes uidetur esse ex attractu renum, cum nulla signa caloris, aut uitij in renibus appareant. Nec etiam ex uitio uescicæ, cum uirtus ipsius urinam colligat, frequens autem recollectio ipsius est ex frequenti aduentu urinæ ad ipsum, quare nullo uitio continente renes, frequens enim fluxus ipsius non nisi ab hepate uidetur procedere. Erit ergo diabetes uitio hepatis debilitatis, uerum extat differentia inter talem fluxum, & diapnem, quoniam in tali fluxu diabeticæ multa urina mingitur, Et in diapne pauca, quamuis frequens in utroque mingatur.

Nota.

De diapne.

Est mehercule diapnes inuoluntariæ urinæ emissio, & eductio per uescicam, quemadmodum

B dia-

DE ARDORE

Fit duobus
modis uri-
na inuolun-
taria emis-
sio.

diabetes per renes, dicta est à diapneo uerbo Græ-
co, quo significatur effluo. Est autem inuoluntaria
urinae emissio duobus modis, aut quia cogitur æger
stimulatione ipsius urinae propter acumen ipsius, &
uocatur ardor urinae, siue calidus minctus, aut ex fri-
gidityte debilitante neruos uesticæ, quare cadit uir-
tus ipsius retentiua. quemadmodum accidit ambulan-
tibus in niue, & glacie pedibus nudis. Vnde frigidita-
te intensa redditur uestica quasi paralyticata, cum
urinam nequeat continere. Signa autem diapnem ex
ardore urinae prouenientem significantia sunt, quia
ad eam sequitur ardor nimius urinae: & punctura
iecticatiua. Fit autem aut uia crisis, aut propter acu-
tos humores.

Signa diap-
nes.

Vnde nascuntur lapides & arena.

Lapides, & arena nascuntur ex superfluitati-
bus uarijs, & uiscosjs in renibus, & uestica, ex
quibus difficultas mingendi generatur.

Quomodo fit generatio lapidis.

Generatur autem lapis per calorem agentem
in humidum uiscosum sublimando partes sub-
tiles, & ingrossando grossas. Nam calore igitur agē-
te in materiam unctuosam, uel uiscosam, & eiushu-
midum extrahente introducitur siccum, & calore
excunte, relinquitur frigidum, quapropter frigidum

tas succedens constringit poros a calore dissolutos. Siccitas autem constringendo coagulat, & indurat taliter, ut non pateat uia dissolutioni. Et calor ipsum dissoluere non ualet, quia ipsum coagulauerat euaporando, & finiendo eius humidum. Frigidum autem, & siccum nec discoagulant, cum sint principia coagulationis. Verum siccum est formale coagulationis, humidum autem discoagulare non potest, quia in siccum ingressum non habet, ut prædicat Aristoteles in mineralibus. Quapropter humidi, & sicci est firma commistio propter profundationem, & subintrationem unius in alterum per minima, & talis profundatio est uiscosa. Quum autem aer siccus introducit aquam in tali mistione, disponitur materia arefactioni, unde dissoluto humido, segregantur partes lapidis, & cadit arena, ut est uidere in lapidibus marinis, qui à uento consumuntur. Euaporato autem humido, soluuntur partes, & cadunt arenae, ut placet Aristoteli. Quapropter cause petrificationis lapidis in uesica sunt tres. scilicet, Calor consumens, materia uiscosa, & strictura meatuum. Quia calor aduersus agens in materiam uiscosam retentam per stricturam meatuum per diurnam conuersionem resolueno humidum exiecat, coagulat, & indurat. Et id non solum fit in renibus, & uesica, sed etiam in stomacho, & in intestinis, ac etiam in pectore, & alijs locis corporis humani, quemadmodum uidi Ragusii, quendam nobilem, cui quolibet anno oriebatur lapis in aliqua parte corporis, quem tangere quisque po-

Cause petrificationis lapidis in uesica

terat, fortasse generabatur ex eadem causa ex qua cholica, & iliaca passio fiebat. Quoniam ipse incidat in cholica, & iliacam passionem, quæ multum sunt peculiare in illa ciuitate.

Hippes
 Veruntamen lapidis generationem fieri hoc modo pater meus Hippocrates in libro de aere aquis & locis dicit.

Calculo uero maxime laborant homines & ex renum affectionibus & urinae stilloidio, & coxendicum morbo corripuntur, & herniæ fiunt, ubi aquas omnigenas bibunt, & de magnis fluminibus, in quæ alia deferuntur, & de stagno, in quod fluxiones multæ ac omnis generis deueniunt, et qui aquis inuenticijs utuntur, quæ ex longo, & non breui locorum interuallo afferuntur. Non enim fieri potest, ut alia aqua similis sit alij, sed aliæ dulces sunt, aliæ salæ, & aluminosæ. Aliæ de calidis fluunt. Vbi uero hæc inter se miscentur, disident, & quæ fortissima est, semper superat. Præualet autem non semper eadem, sed alias alia, sed ex uentis alij quidem Boreas robur exhibet, alij uero Auster. Et de reliquis eadem ratio existit. Talibus igitur necesse est limum, & arnam in usis subsidere, & ab his, si potentur, morbi prædicti fiunt. Quod autem non omnibus, consequenter declarabo. Quorum quidem aluus satis fluida est, ac sana uescica, non ardens, neque stomachus uescicæ ualde coardescit, hi facile urinam eijciunt, & in uescica nihil ipsis congregatur. Quorum uero aluus ardens, ac feruida fuerit, in his necesse est etiam uescicam
 idem

idem perpeti. Quum enim magis quam pro natura fuerit calefacta, stomachus ipsius inflammatur. Vbi uero hæc perpetitur, urinam non dimittit, sed in se ipsa concoquit, & adurit. Et quod quidem tenuissimum in ipsa est, excernitur, & quod purissimum est, transit, & emingitur. Quod uero crassissimum, ac turbidissimum est, coaceruatur, & concrescit; primum quidem parum, deinde maius fit. Dum enim uoluitur ab urina, quicquid crassum compactum fuerit, ad se ipsum adaptat, atque sic augetur, & in totum concrescit. Et cum urinam emittit, ad uesicæ stomachum allabitur ab urina impulsus, & urinae missionem impedit, & dolorem uehementem exhibet. Quare pueri calculosi fricant, ac trahunt pudenda, uidetur enim ipsis causa mictionis eo loco esse, si gnium autem eius, quod hæc ita se habent, hoc est, urinam splendidissimam calculosi mingunt ad similitudinem seri, eo quod id, quod crassissimum est, ac biliosissimum, istic manet, & coaceruatur, & concrescit. Et plerique sane hoc modo lapidem, & calculum contrahunt. fit autem pueris etiam ex lacte. si non salubre id fuerit, sed ualde calidum, ac biliosum, uentrem enim percalefacit, & uesicam. Quare urina, dum aduritur, hæc patitur. Et sane sentio melius esse pueris uinum quam aquosissimum dare, minus enim uenas adurit, ac resiccat. Muliebribus autem pudendis non similiter contingit; meatus enim urinae in uesica breuis est, et amplius, ut facile urina impellatur. Neque enim manu pudendum fricat, ueluti masculus,

Urina calculosi.

Nota uinum quam aquosissimum pueris dari.

lus, neque urinae in uestica meatum contingit, ad pu-
denda enim perforatus est, & quia meatus sunt am-
pli, etiam plus bibunt, quàm pueri. Et de his quidem
sic res se habet, aut his quàm proxime, hæc de lapi-
dis generatione Hippocrates sensit in loco præ-
allegato.

Quæ sequuntur ad lapidis generationē in uestica.

AD lapidis generationem in uestica sequuntur
stranguria, dissuria, & suria, quæ possunt
esse morbus per se. & aliquando symphoma alio-
rum morborum. Quando enim est morbus per se, ha-
bet fieri ex duplici causa, uel enim ex cholera igni-
ta acute urinam, unde sicut guttatim in uesticam ca-
dit, ita guttatim mordicando expellitur. Vel habet
fieri ex humore phlegmatico relaxante neruos colli
uesticæ, unde nequi urina retineri, sicq; guttatim di-
stillat. Et quando est ex calida causa, cognoscitur
per arsuram, & mordicationem circa uirgam, et per
uirgæ inflationem, & testiculorum, atque urinae co-
lorationem. Et quandoque est ex phlegmate, & co-
gnoscitur per urinae discolorationem, & spissitudi-
nem eiusdem. Nam urina in stranguria est liuida,
& pauca, & frequenter micta. Et urina in his mor-
bis tribus est pauca, uel paucior, uel paucissima, uel
nulla. Cum fuerit ex oppilatione, magna, maiore, uel
maxima. Inde enim stranguria præcluso urinae ap-
pellatur. Fit autem præclusio aut ab apostemate, aut
sanguine

Vrina strā
guria.

Stranguria
quid.

fanguine coagulato, uel sanie, uel lapide, uel phlegmate, cadente in foraminibus urine, & oppilante uias transitus, quod coagulat, & densat uesica sua frigiditate. Et oppilatio si facta fuerit ex toto, ita ut urine nullo modo pateat transitus, suria uocatur. Si autem non ex toto oppilatur, sed aliquid extracuat, & continue, & guttatim, diffuria uocatur, & continue expellitur, quia continue uesica grauatur.

12
A quo fit
preclusio.

Suria,

Diffuria,

Signa lapidis renalis.

VRina enim tenuis, & alba cum arenulis rubris, precedente lactea, lapidem in renibus significat. Veruntamen si tenuis, & alba, precedente lactea, & spissa, cum arenulis lapidem confirmandum significat. Spissa autem nondum confirmatum, sed sine arenulis precedentibus omnino confirmari significat cum his tamen signis scilicet cum dolore, & grauitate renum, & pruritu in ea parte, in qua lapis colligitur, ac etiam cum punctura, & dolore ani, & ancharum, & dormitatione pedis, ex parte renis infirmi, & aliquando etiam cum dormitatione testiculi, ex eadem parte renis infirmi. Et urina exit paulatim, cum ardore uirgæ, et arenoso sedimine.

Signa lapidis confirmandi renalis.

Signa lapidis.

Signa lapidis uesicæ.

VRina autem, tenuis, & alba cum arenulis albis,

D E A R D O R E

Symptomata lapidis uesicæ,

bis, præcedente lactea, & spissa; lapidem in uesica significat. Verū eius symptomata sunt dolor in collo uesicæ, & in uirga, & in pectine, atque prurigo in glande priapi, cum tensione, & arrectione uirgæ, & cum difficultate mingendi, & ardore uesicæ, & assiduo desiderio fricandi uirgæ præputium, & cum sederit sentit punctiones prope anum, aut quia lapis est magnus aut quia sunt plures uno. Si uero urina alba, & spissa cum arenulis, quotidie attenuari lapidem confirmandum ostendit: si postea alba, & tenuis sine arenulis, lapidem omnino confirmatum significat.

De cura lapidis renalis.

Visum est ergo quo modo lapis renalis possit facere scoriationem, & ardorem urinae, ac ulcera in uesica, & in eius collo, nec non in uirgæ canali. Visum est etiam quo modo in diabete, & diaphane, & lapide uesicæ, fiant ardores uesicæ, & prope anum punctiones, cum infirmus sederit. Visa sunt etiam ambarum signa lesionē manifestantia. Restat modo, ut curationes earum sequamur, ordine, ut dicta sunt. Et incipiamus ab ipsa diabete, quæ est immoderatus transitus uel attractus urinae ab hepate ad renes, & per renes transiens maximam situm inducens ex desiccata membrorum humiditate propter distemperantiam calidam, & siccam renum factam.

Diabetes quid.

Cause

Causæ transitus uel attractus urine ad renes.

Fit autem transitus, uel attractus urine ab eo, quod calidam, & siccam distemperantiam renum inducere potest. Qualis est: Aer nimis calidus tempore Iunij, Iulij, & Augusti in nostro climate, maximeq; si suppeditaret complexio hominis calida, & sicca. Qui cholericus dici potest, præsertim si solitus sit cibarijs calidis, & siccis uesci, qualia sunt piperata omnia, & calida sinapizata, & biberit uina calida, & sicca, in potentia, qualia sunt uina maluatica, & romania, & hippocratica, & similia arte confecta, sicq; unusquisque per se in cæteris caliditatem, & siccitatem possidentibus discurrat, quæ omitto, ne uidear grandire libellum, ac etiam balnea domi artificialiter facta, ac etiam diuretica fortia, quæ aperiendo poros materiam ad locum aggregant. Accedunt etiam uigilie magis modo factæ, quæ desiccant hominem, & complexionem aridam fouent. Quid dicam de motu laborioso? cum sit causa maxima adustiui caloris, & renum apertionis? præsertim in hominibus delicatæ complexionis, & ociosa quiete quiescentibus, non solitis equitare, nam assuetis non sit passio. Qui cum equitare uolunt, aut stæfectam currere, maxime si in carribus, uel curriculis correctis dictis ueherentur, quia uolutatim, aut saltim rotando fluunt, patiuntur maximas renum apertiones. Quales sunt magnifici, et clarissimi Veneti, qui de facili in talem molestissimam incidunt

ægritudinem. Qui sedere potius, quàm currere lo-
 corum persuasione allecti sciunt, sicq; prudentiores
 fiunt. De inanitione, seu consumptione illarum glan-
 dularum, quæ in collo uesticæ sunt, ad quas causarum
 ignari medici penitus confugiunt, nihil dicam, qua
 sæpe se magnificari, & sapientari, ac authorari uo-
 lunt medici cupientes suam celare ignorantiam, quã
 detegit patiens bene complexionatus. Dicant ergo
 mihi isti mali medici physici. Quando patiens fue-
 rit complexionis calidæ, & humidæ, & corpore be-
 ne complexionatus, & carnosus, & pinguis, quo mo-
 do potest in illo ardor urinæ ex illa siccitate amyg-
 dalarum in collo uesticæ existentium incendi?
 Quod ego nullo modo id capere possum, sed faci-
 le ego inducerer ad credendum, si dicerent, Consum-
 ptos, & extenuatos ab aliqua febre acuta, uel lon-
 ga ægritudine, quæ non solum carneas partes, et ner-
 uosas, sed etiam ossium medullas adurendo, & desic-
 cando consumunt, posse in ardorem urinæ incurre-
 re, à quo etiam non excipiuntur miserrimi senes, in
 quibus longo uitæ tramite non solum substantia-
 les, sed etiam accidentales humiditates desiccatae
 sunt, sæpe ardore urinæ cruciantur. Possunt etiam
 animæ accidentia adeo biliosa iracundia calefacere
 corpus, q; de facili possit homo talem ægritudinem
 pati, maximeq; cum complexio corporis animi affe-
 ctui inhereat, quod in philosophica facultate prædi-
 catur. Taceam ne an eloquar, quid possit in hac su-
 spitiosa ægritudine, non solum luxuriosus, sed etiam
 pro-

Nota in
 malos me-
 dicos,

prolificus coitus facere, qui non tantum humiditates primas, sed uerum etiam secundas inordinate factus consumit, excitando illam foetidam passionem gomorream, ac fluxum sanguinis inducendo, nec non hecticam inferendo, & aliquando corporis consumptionem, marasimum fouendo, difficile curam inferendo.

Quæ faciunt curam difficilem.

E Nimiuero omnes ægrotudines, quæ instrumenta medicinæ superant, difficilem de se præbent curationem. Tum etiam cum causas, & sanitatis impedientia uenari nesciant inscij medici, qui philosophicam facultatem scire præ se ferunt, et in paruis, & minimis postea cessitent, & cæcutiant. Cum impossibile sit ægrotudinem curari, nisi prius cognoscatur. Non dico cognosci, cum affectio mala alicuius particulæ nostri corporis cognoscatur. Id enim non solum tirenum barbitonsores, sed etiam cerdones hoc modo sciunt affectiones cognoscere. Sed dico causas affectionum scrutari debere, quod proprium est artificis scientissimi. Tunc enim unumquodque scire putamus, cum causas ad prima usque principia cognoscimus, ut philosopho placuit, & rei ueritas ostendit. Ne forte nobis contingat quemadmodum contigit nuper medicis: qui cum ad quendam nobilem antistitem Venetum accersiti fuissent, ut supra malam renum dispositionem cum urina ardore, quæ patiebatur, collegiando prouiderent, habiti sunt ex

Inscitia medicorum.

Nota quorundam medicorum ignauiam.

igno.

Clipeus ignari medici.

ignorantia causæ ignari, & omnium scientiarum expertes, quod ostenderunt, dum causas perscrutarentur. Nam aliqui illorum causas ignorantes dixerunt morbum esse Gallicum, ad quem miseri et ignari phisici sæpe cõfugiunt tanquam sit omnium morborum refertus, quem pro clipeo eorum ignorantiam tegente obseruant cum illis affatim administret lignum sanctum gauliacum dictum, in quo tantum confidunt ut omnes morbos ad illum reducentes putant posse sanare, qui si aliquando interdicerentur decoctione ligni sancti administrare ab omnibus tanquam fuci inter apes cogniti inertes atque ignari haberentur.

Malx cuiusdam medici existimatio.

Aliqui uero ardore urinæ ex infirmi suspiriosa motione percipientes dixerunt ardorem illum à siccitate euenire amygdalarum in collo uesticæ existentium, cum ille esset complexionis calidæ, & humidæ, & corporis habitudine pinguis, ex quo nullo modo esse poterat, quod isti boni, & inertes machinabantur. Quando extenuatis, & ægritudine longa arasmaticis corporibus solet illud contingere, & apparere,

Futilis & inanis cuiusdam opinio.

Et quamuis aliorum futilis & inanis uidebatur opinio tamen magis uidebatur inanis, & futillior opinio & sine ratione excogitata illius, qui cum se Chirologum & phisicum & omnium scientiarum sectatorem profiteatur. In hoc autem maxime ut assolet delirauit, & sine ratione loquebatur in tantum ut non scientiarum sectatorem eum sed earum ardelionem quisque iudicare poterit adeo sine ratione loquebatur: Et ideo non mirum erat si contraria remedia ordinabant

dinabant ex causa ignorantia. Ne ergo nobis contingat quod sit à ratione deuium euagemur in cognitione causarum ardoris urine, dicentes illum euenire posse à calida materia, & frigida, ac etiam humore baurachino salsuginoso, & quod frequentius contingit ex lapide in uestica existente. Et cum illi nesciuerunt causas ulcerum, à quibus ardor prouenisset, distinguere, inciderunt in maximum & mortiferum errorem. Nanque contrarijs contraria sunt exhibenda, maxime causa ulceris frigida existente, frigida exhibent, putantes extinguere ardorem urine, augmentant causam ulceris, & infirmos ad perditionem inducunt, existimantes uia rationali, & non experimentata simplicium cognitione, posse ægritudines curare, cum tamen ad mortem miserum infirmum non tantum impellant, sed etiam uiolentia quadam trudent. Si enim nolunt audire Galenum in tertio de interioribus capite quarto dicentem, Via rationalis, quæ ostenditur, quo modo aliquid curari debeat, non inducat, infirmum nisi ad perditionem. Et propterea loicis uituperium contingit, eorumque gulose superbiæ repugnatio. Nam quicumque rationales sunt ad malignitatem, & nocumentum deferuntur. Intelligent saltem ad malam eorum crucem Hippocratem in libro de decenti ornatu dicentem, Quicquid autem artificiose dictum est, non autem factum, methodi inartificialitatis demonstratiuum existit. Nam putare quidem, non autem facere, ignorantia, & inartificialitatis signum est. Opinio

Maximus error quorundam phisicorum.

Non uia rationali sed experientia morbi curantur.

Galenus.

Intelligent Hippocratem.

enim maxime in medicina in crimen uertitur eam adhibentibus. His uero, qui ea in se usi sunt, perniciem affert. Etenim si sibi ipsis in sermonibus persuaserint, & opus scilicet operari ex disciplina se scire putauerint. Quemadmodum aurum adulterinum in igne iudicatum, tales se ipsas esse demonstrant. Quid ergo dicam de tot modis collegiandi istorum medicorum, inter quos tu solus fuisti qui essentiam & accidentia lapidem arguentia cognouisti mi Silui, qui non utilitatem pro infirmo cogitant, sed quomodo animum infirmi sibi commodius allicere possint, ut fidem consecuti dexterius aurum expilent, et non quid infirmo conducatur, imaginantur, sed quid in dicendo adulatione quadam ornatius, politiusq; polleant. Vnusquisque eorum student, credentes eloquentia, & non remedijs aegritudines curari. Quos ego existimo non medicos, sed falsos alchimistas esse, qui ratiocinando totam se alchimia scientiam calere profiteantur, in operando postea se deceptos esse a suis rationibus cognoscunt. Et ne suam detegant ignorantiam, statim incusant patientem materiam non bene effectam fuisse, uel ignem agentem cum re combustibili nimium ultra, uel infra gradum (quam deceret) suam actionem exercuisse. Non secus agunt isti medici, collegiando mi doctissime Silui, sciunt enim complexionem, aetates, consuetudines, anni tempora, morbos, causas morbi, & accidentia morbi diserte ratiocinando demonstrare, postea in curando decipiuntur ex non aptis & appropriatis exhibitis

Falso collegiantes,

Nota medicos falsos alchimistas esse,

bitis remedijs, quod uidentes statim incusant naturæ
 ingurgitationem, uel eiusdem segnitiam, aut infirmi
 inobedientiam, sicq; agentes a reprehensione libe-
 ros se esse credunt, nocumenta plurima inferentes. Et
 si quis illum postea interpellaret petens ab illo quā
 iste ægritudinem patiatur, statim inconsiderato re-
 spondet (ut nuper cuidam fatuo se medicum existi-
 manti contingit) ægritudinem talem ex inordinato
 regimine prouenisse patienti cum nil aliud sciant di-
 cere nisi ex inordinato regimine, cui ego respondens
 dixi, animaduerte q. iste patitur erysipelas in pe-
 ritoneo ex instigatione cādela medicantis impositæ
 in tybonem priapi quem nisi recte curaueris in
 estiomenum incidet. respondit ignarus ille hoc meū
 est & non tuum, nam plures curauī. ego uero subri-
 dens dixi, tuum ergo sit hoc & non meum: & statim
 à cura discessi. ò admirabile dictu sequenti die to-
 tum oseum estiomenatum fuit sicq; hominem ad mor-
 tem duxisset nisi à natura non errante curatus fuisset
 & hoc quidem male ferentes siqui sint, Et si qui
 sint, qui recto, bonoq; consilio, eos admoneant pro
 infirmorum salute, ut recta admonita disturbent,
 statim agmine facto in ueridicum irruunt, & uoce
 clamosa, ut astantes eos admirarentur, erumpunt,
 arguo sic, ulterius arguo sic, præterea addo sic. Hi
 enim arguendi modi sunt remedia infirmorum, &
 requies miserrimorum languentium, quos ad ulti-
 mum uitæ arguendo conducunt. Admirantur postea
 cur sic pereant cum eorum ignominia, hoc autem

Nota.

commen-

Admiratio

commentantur ut audientes adulatione perciti admirantur eorum locutiones, & non iudicent uerane, an falsa dicant. Verum ego non tantum illos admiror cum sint assueti adulari sed infirmos, qui se potius mori cupiunt, q̄ recte curationi se submittere, falso persuasi ab ignavis physicis dicentibus, talem curauimus hoc modo curandi. Verum non dicunt centos sic persuasos interfecisse.

Altera curationis difficultas.

Adhuc etiam difficilem curationem facit ipse infirmus, qui se nō uult admonitionibus ueridici medici submittere, nec quæ sunt pro sua ægritudine necessaria suscipere, sed obstinatione quadam se mori potius cupiunt, q̄ recte curationi animum incuruare, maximeq; si persuasio

Altera difficultas.

ne alicuius inuidi medici ad id recipiendum calcitraret. Vnum etiam adhuc restat, quod difficilem curam faciat, & est, quando non sit debita medico solutio, qui tunc se negligit diligentem esse, cum stipendio, quod inde collecturus erit, interdicatur, quod de Magnificis Venetis uero dicere non possum. Nam quæ medicis lōge semper sunt munificentissimi. Hæc igitur faciunt difficilem ægritudinum curationem.

Quot modis cura diuiditur.

Diuiditur eius cura in dietam, potionem, & manualementem operationem. Et hoc quando ea, quæ per os propinata sunt, duobus mensibus non contulerunt. Tunc manuum operatione salutifera perficitur, quæ uoce, & non re molesta sentitur. hoc autem ne

tem nemini mirum esse debet, quando trito prouer-
bio dicatur, ut uitam redimas, ferrum patieris, &
ignem, de qua posterius dicitur. Dicamus ergo prius
de diæta, ut ipse rei ordo uideatur postulare.

Prouerbiã

De cibo & potu.

Dicamus ergo prius de diæta ex cibo, & po-
tu, quæ duplex est, præseruatiua scilicet, &
curatiua. Præseruatiua duas habet intentiones, præ-
seruat enim à caliditate, & frigiditate, Præseruati-
ua enim in materia caliditatis sumit intentionem à
causis facientibus transitum; uel attractum urinæ
ad renes contrariam dispositionem, & qualitatem
causarum scilicet caliditatis superflue, & uiscose
materia, quæ uitandæ sunt, habens. quæ dictæ sunt in
capitulo causæ transitus, uel attractus urinæ ad re-
nes. Curatiua uero sumit intentionem ab hora paro-
xysmi, in qua infirmus sit dietandus. Hoc autem con-
sideratur à robore uirtutis, maximeq; si eo tempore
debilitaretur, & instauratione indigeret. Quoniam
durante paroxysmo, subtiliter erit infirmus ciban-
dus: dico subtiliter, ut quicquid una uice sumendum
sit, pro duabus uicibus sit partiendum, ne cibo stoma-
chus grauetur, et stomacho repleto dolor maior cau-
saretur. Et quia dolore uirtus prosternitur, ideo re-
paranda erit cum panatella facta cum brodio cice-
rum rubeorum, uel cum iure pullorum uel gallina-
rum, uel caponis, uel ferculo facto ex simula triti-

Præseruati-
ua in mate-
ria calidi-
tatis.Curatiua
diæta.

Cibus.

cea, quam fertilis Apulia Venetias frequenter mit-
 tit, aut farre hordeaceo incocto in uno illorum iu-
 rium, uel ouis sorbilibus recentibus. Et si subtilius
 reficiendus esset, sint saltem iura pullorum uel deco-
 quatur capo in tantum, quod caro separaretur ab ossi-
 bus & de tali consumpto brodio alterato cum manus-
 christis cum perlis, patiens sepe sumat Hoc autem
 fit ne stomachus grauetur, id enim multum obesset,
 qua propter parum, & sepe sit reficiendus, ut debili-
 tati subueniatur. Si uero adeo debilis esse uideretur,
 & grossiori dieta indigeret, fiat contusum cum car-
 ne pullorum, uel gallinarum iuuenularum uel car-
 ne caponis alteratū cum saccharo, & manuschristis
 cum perlis, uel cum fragmentis preciosorum lapi-
 dum preparatorum. Post prandium uero, uel coe-
 nam dentur pineæ secundum artem cum saccharo
 preparatæ, & confectæ. Potus uero sit uinum cla-
 rum, colore cerascum, sapore nec dulce, nec acre,
 quod Veneti tondum appellant, lymphatum cum sim-
 plici aqua cocta. Nam eo tempore paroxysmi non
 sunt diuretica propinanda, ne materis ad renes de-
 riuent, & causæ sint plurimum dolorem augendi,
 qui postea uomitu sit obtundendus, quamuis pluri-
 mus uomitus conferat tali dispositioni.

Potus.

Nota diu-
retica esse
uitanda.

Præseruatiua cura in causa frigiditatis.

ET quia dictum est frigiditatem causam esse ui-
 scosam talis dispositionis, si per signa cogno-
 sceretur

sceretur talem affectionem dependere à uiscositate, erunt uitanda, quæcunque cibaria in uiscosam materiam facillime, conuertantur, qualia sunt panis azymus, pastilli, lagane, ut ita dicam, & denique omnia fercula præparata ex pasta. Caro quoque porcina, agnina, anserina, pulli columbini, & omniū aquaticarum auium, omniumq; etiam animalium intestina, & eorundem extremitates uiscosum chimum, & chilum facientes, caseus quoque recens, pisces, tenche, & anguille, legumina quoque non sunt admittenda, ut risum, amidum, nec oua dura, nec fructus duræ digestionis, ut pira, mespila, cotonea, & cætera, quæ uos ipsi excogitare poteritis. Nimia quoque repletio nauſeatiua satietas, sic uitanda sunt omnia, quæ caliditatis, & uiscositatis materiam augere, & præparare possunt. Diuretica etiam fortia uitanda sunt, ne nimiam deriuent materiam ad locum, quæ postea foueat egritudinem dolorosam, poros, et meatus aperiendo, & dilatando, sicq; præseruabitur.

Cibaria uiscosa uitanda.

Vitanda repletio.

Diuretica fortia uitanda.

Cura Medicinalium.

Incipiamus ergo curam ipsam a caliditate renū simplici sine humoris uitio, & dicamus, cum ergo causa sit maxima in caliditate, & siccitate distemperata complexio sine materia, quæ sola in qualitatibus alterata uagatur, curatur alterantibus, cum frigidis scilicet & humidis, sicut syrup. uiolatis, nenupharinis, cum aquis hordei, & portulacæ, & un-

Nota curæ sine humoris uitio.

tionibus, quæ fiunt cum unguento rosaceo, uel unguento albo Galeni, uel unguento sandalino, potest etiam dari floris cassiæ ℥.i. uel manna electæ ℥.ij. cū aquis dictis. Et notatur q̄, camphora est ualde utilis in caliditate renum. Et si fuerit cum ardore urinæ propter mordicationem cholerae in uesica, & in renibus, sola decoctione sebesten mitigatur, uel ista decur decoctio.

Nota.

Decoctio.

Recipe sebesten nu. iiii. liquiritiæ rasæ ℥.s. Milij solis ℥.iij. radicum lapathij mūdatarum ab interioribus suis ℥.vi. bulliant simul in aquæ pluuialis lib.ij. ad cocturam, & de ea dentur in aurora ℥.iiij. pro uice, cum ℥.i. oxymellis scillitici, quinque diebus, & deficiet ardor urinæ nisi sit a lapide. Vel facias istam decoctionem.

Recipe agrimonie urticæ parietariæ surculos ru-beos ferentis an. m. i. radicum asparagorum ℥.iiij. alchechengi num. xx. seminum maluæ ℥.s. bulliant omnia simul in sex libris aquæ dulcis usque ad tertiam partem aquæ, & deinde coletur, de qua capiat ℥.v. cum sacchari candidi uiolati ℥.ij. & calidam bibat stomacho ieiuno per horas quinque ante prandium nam multum proficiet in educendo arenulas & mucum & in mitigando ardorem urinæ si non excitabitur à lapide in uesica.

Cura cum
humoris ui-
tio.

Si uero fuerit cum humoris uitio, & materia ag-gregata fuerit ex attractione caliditatis renum, tūc fiunt agritudines in eis dolorem causantes. Nam do-lores secundum quem incumbunt locum, aut solutio-

hem continui, aut subitas alterationes ostendunt.

Si causæ sunt alterationes, cum alterantibus curantur, iuxta alterationum exigentiam, quandoquidem contraria, contrarijs curantur. Causæ

Si uero causæ sunt solutiones continui, curantur proprijs ingenijs. Nam solutiones continui fiunt aut ab apostemate, aut incisione, aut corrosione, aut putrefactione. Causæ

Si uero fiat ab apostemate, curatur primo cum phlebotomia facta in uena existente in malleolo in parte domestica. Nam ista euacuat à renibus, deinde de dieta competenti, postea cum syru. alterantibus, & membrum confortantibus, & abstergentibus. Causæ

De foris autem cum emplastris, & unktionibus. Et tinæ etiam conferunt in dolore renum facto ex aggregatione saniei, quando decoquantur in eis medicina lenitiua, & doloris sedatiua, ut sunt malua, parietaria, uiola, rosa, chamomilla, anethum, flores hipericonis, folia ebuli, & sambuci in quantitate aquæ sufficienti. Et si adderentur dictæ decoctioni olei communis stara duo, uel tria, ut cooperiantur regiones renum, & diaphragmatis, maxime ad id cõferre uidebitis, quæ ualet etiã in dolore iliorum diæctorum flanchi. Nam maturabitur apostema, & frangetur. Et quia dolores non solum fiunt ab apostemate, sed etiam ex uentositate aut debilitate, aut lapide. si uero fiant à uentositate, & debilitate, curentur cum eis, quæ sunt sicut iustinum, & Philonium, et theriaca recens, & ea, quæ sequuntur. Tinxæ

Cura uenis
rolitatis.

DE ARDORE

Philonium mite isto, tam diu donec sedatur dolor. Nam philonium ne dum soluit uentositatem renum, sed etiam frigiditatem matricis. Et in hoc maxime errant, atque delirant mali Medici, qui putant in omni renum dolore esse administrandum philonium, cum sit tantum administrandum in doloribus à debilitate, & uentositate factis, & non in dolore causato ab ardore urinae, & lapidis punctione. nam si in his administraretur philonium, sua stupefactione augeret ulceris malignitatem, & propterea dici solet, et datum non apto tempore maxime nocet.

Cura incisionis.

Si ab incisione fuerit, cura crit uulnerum, administrando trochiscos alchechengi sine opio. Si uero a corrosione, fiet cum syrups corrosionem prohibentibus, & ulceris consolidatione cum mundificatione facientibus. Et emplastris putrefactionem prohibentibus ex portulacis factis, maxime si timetur putrefactio, & erysipelata. Et enchatismate eandem uirtutem retinente in quo sedeat temperato in caliditate, usque ad regionem diaphragmatis ascendere debet encathisma.

Cura a corrosione.

Encathisma.

Cura a putredine.

Si uero à putredine renum dolor proueniret, curatur uotis, & orationibus, non omisis tamen his, quæ pro necessitate medico ingenioso uidebuntur administrari. Nam multotiens natura ea operatur, quæ medico impossibilia uidentur. Idcirco non erit à rationali uia discedendum, cum experimentata sibi defecerint.

Cognitio lationum,

Cognoscuntur autem lationes istæ ex dolore in

qua

qua parte renum sint. Nam ubicunque dolor fuerit, ibi esse ægritudinem significat.

Et quia multotiens in affectione renum mingitur urina saniosa, ac si esset gonorrhœa sine dolore, & urina ardore, tunc potest exhiberi in potu lac asinae, uel caprarum in domo nutritarum herbis conuenientibus frigidis, & stipticis, ac etiam dari potest lac ex quo extractum sit butyrum. Verum si in tali dispositione timetur uitium lapidis, ne detur lac, sed detur brodium cicerum rubeorum. Et in hoc errant mali medici omnes, qui non cognita lapidis generatione, indifferenter persuadent lac exhiberi in ægritudinibus renum. Clyster autem fiat ex decoctione berbarum frigidarum, ut maluae, blitis, uiolarum, cimmarum rubi, cum oleo seminis alchechengi, uel rosato, & uiolato, & emplastra fiant ex eisdem herbis decoctis in regione renum. Siringari etiam potest lacte caprino uel bubalino si gonorrhœa fuerit. Et in hac affectione oportet medicus faciat principium in administratione seminum communium cum non inuenit excusationem ab eis in curatione renum & uesicæ, & præcipue habentium ulcera sine dolore & ardore urinae. Verum uti seminibus in dolore timorofum est propter illud, quod accidit & descendit maxime augebunt semina. Quoniam aperitiuam retinent uirtutem & magis aperient meatus, et uiam exhibent mucositati dolorem & lapidem causanti, cui dare poteris saxifragiam herbam contritam, cum uino albo bibendam dato febricitanti uero

Urina saniosa.

Lac asinae.

Nota.

Brodium cicerum. Error. Medicorum.

Clystere.

Emplastrum

Siringari post.

Seminum communium administratio.

Uti seminibus in dolore timorofum est.

cum aqua calida, eodem die perfractis eiectisq; calculis ad sanitatem perducit.

Ad lumborum & renum uitia.

Ad lumborum & renum uitia, Recipe aquam mulsam in qua radix pastinacæ sit decocta eamq; da bibere. Nam lumborum & renum uitia compefcit.

Ad renum dolorem.

Ad renum dolorem siue ex frigore siue ex casu siue de ictu fuerit, fac sic. Pollices pedum perunges ipse ce liquida spissa, & lana caprina super obuoluas, & ambulabis. hoc medicamentum in die bis uel ter mutabis per dies nouem, renes autem nullo medicamento tangas.

Cognitio lapidis renum.

Si uero ex lapide in renibus existente ægritudo oriatur sine ardore urinæ, cognoscitur lapidem esse in ea parte in qua est dolor. Veruntamen patiens sentit dolorem descendere usque ad pectinem si ad exitum moueretur. cui potest exhiberi decoctio uermicularis semperuiuæ, quæ fit hoc modo: Impleatur phiala una ex granis uermicularis ad summum usque. Et postea impleatur aqua pluuiali & decoquatur quousque desiccetur sub collo phialæ deinde ab igne ablata, & refrigerata coletur & exprimatur, & de aqua illa dentur ℥.iiij. cum ℥.s. sacchari. Et faciet lapidem descendere, & si huic adderetur ℥.s. seminis & radicis petroselini subtilissimi puluerizati fortius id aget. Idem Crithmon facit eodem modo facta eius decoctio. Est enim Crithmon herba quedam grassula oriens in lacunaribus palustribus salis & marinis habens granula sicut semperuiua uermicularis aliquantulum grossiora longioraq;

Decoctio uermicularis.

Crithmon.

que

quæ si gustarentur saperent paruam acridinem, ue-
rum eius cura erit cura quæ habetur in libello quem
composui de lapide renum & uesticæ uel etiam istud
dari potest si illud non profecerit. Recipe fructuū
kekengi pistatorum ꝑ.iiij. uini boni lib.i. miscean-
tur simul bene deinde coletur & clarescat de quo ad
bibendum dabuntur ꝑ.vi. pro uice & statim uidebi-
tis arenulas foras exire, uel lapidem, & faciet min-
gere. Vel, Recipe baccas hederæ septem aut unde-
cim contritas, & da potui cum aqua, mire calculos
in uestica congregatos frangere et extrahere per uri-
nam certum est. Lignum quoque tamaricum ardens
lotio suo si extinseris desinet ultra cruciari. Testicu-
li etiam leporis usti utiliter manducantur ab eo qui
uesticæ molestijs laborant. Adest etiam illud ad eos
qui cum tormento urinam faciunt. Recipe succi
sisymbrij ꝑ.ij. aquæ calidæ ꝑ.v. si febricitat, si uero
non febricitat capiat cum ꝑ.iiij. uini albi & reme-
diaberis.

Si uero dolor & ardor urinæ à lapide in uestica
existente causaretur cognoscetur ex urina quæ se-
cum affert aliquando saniem, aliquando mucosita-
tem, & aliquando utrunque, & aliquando liuidita-
tem ostendit lapidis confirmati. Et in hoc sit studiū
practici abstinere à narcoticis, quoniam maxime ne-
cessarium est abstinere ab eis in dolore & ardore uri-
næ, sit ergo medicus contentus aqua tepida & sedere
in ea absque longitudine producente ad stuporem &
attractionem. Quoniam aqua tepida sedationem do-

Altera de
coctio.

Nota bac-
cas hederæ

Lignum ta-
maricis.
Testiculū
leporis.

sisymbrij.

Cognitio
ardoris uri-
næ à lapi-
de in uestica

Abstineat
a narcoti-
cis practi-
cus.

Aqua tepti-
da.

loris facit uerum non multum prolongari debet ad
 ministratio eius, ne forte sua intrinseca frigiditate
 stuporem inducat, & sua tepiditate attractionem
 malorum humorum causet. Videte igitur boni uiri
 quantum timet Auicenna medicorum princeps stu-
 pefactionem aquæ tepidæ in ardore urinæ, quæ mu-
 cositatem affert. Quid ergo erit dicendum atque su-
 spicandum cum ignari medici, si medici nominandi
 sint in similibus non contentantur semel bis ter ue
 sed quater, & quinque uices exhibere medicamina
 narcotica, ut est philonium, & trochisci alchechen-
 gi cum opio qui maxime opiati sunt ut dolorem miti-
 gent miserum ægrotum grauant & ulceri malignita-
 tem inducunt non solum sed etiam paralytim uesicæ
 procurant, quæ postea stillando frequenter urinam
 relaxat. Signum autem est nocumēti narcotici, quod
 si in media hora bis uel ter minserit in eadem postea
 decies minget.

Nota in
 gnauiam
 quorūdam
 medicorū,

Signum no-
 cumēti nar-
 cotici.

Prognostica.

Sitis.

AD quod sitis uehemens sequitur quæ non ex-
 tinguetur potu aquæ frigide quoniam insur-
 get ex membrorum exiccatione & non ex oris sto-
 machi siccitate, quæ cum sitiens biberit statim extin-
 guetur. Et quando subsequuntur dolores eorum debi-
 litas digestionis & casus appetitus, & nausea cum
 dolor ardoris urinæ sit uehemens scias mortem iam
 iam appropinquare. Vesicæ duræ & dolentes omni-

Debilitas
 digestionis.

Vesicæ do-
 lentes.

no quidem sunt mali. pessime uero cum febre continua, nam dolores ab ipsis uescicis ad occidendum sufficiunt. Et alui his non ualde egerunt. Soluit autem hos urina purulenta prodiens albam ac leuam substantiam habens. His uero non solutis neque uescica mollescente in primis circuitibus egrum moriturum esse timor est, fit autem hoc maxime à septem annis usque ad decimum quintum. Calculosi ita figurati ut lapis ad urinarium meatum non illabitur facile mingunt. Quibus tuberculum est circa uescicam quoddam mingendi difficultatem inducit ad omnis generis figuram uexaretur, huius autem solutio fit pure erumpente. Quibus urina clandestine allabatur ad pudendum exoluuntur desperati. In urinae stillicidio uolulus accedens septima die perimit, si non febre accedente urina aceruatim prodeat.

Si uero dolor fuerit cum arenulis & ardore urinae in uirgæ canali sine mucositate & sanie, curatur cum syrupis de liquiritia, & aquis portulacæ, & nenupharis, & medicinis cum cassia & manna, cum aquis modo dictis, & unctionibus unguento rosato nenupharino & sandalorum & iniectionibus per syringam in uescicam, quæ talis est. Recipe decoctionis portulacæ, & radicis nenupharis factæ cum aquæ uirgæ pastoris dictæ dispici lib. i. quæ rubeat cum frictione lapidis ematitidis facta cum cote, deinde addantur dragachanti ʒ. vi. & de ea proijciatur in uescicam ʒ. iij. cum syringa pro uice, et hoc fiat sero & mane per sex dies. Fœniculum quoque cum radicibus

Alui stipul
ci.Timor
mortis.Lapis ad
urinarium
meatum.
Tubercu-
lum.

Voluulus.

Cura dolo-
ris cum a-
renulis &
ardoris uir-
gæ.Decoctio ꝑ
syringam
iniicienda.

Fœniculus

radicibus

Decoctio
radicum al
theæ.

radicibus suis decoctum, & potui sumptum uesticæ doloribus efficaciter prodesse. Decoctio etiam radicum altheæ multum facit ad ardorem urine, quæ sic fit. Recipe radicem maluauischi mundatæ, & minutatim incisæ ℥.iij. aquæ pluuiialis lib. iij. bulliant in olla noua, usque ad consumptionem tertiæ partis, deinde coletur & de colatura. Recipe ℥. iij. uini albi boni ℥. iij. & misce & sic bibat ter quando prandet, & coenat, & sic faciat quotiens comederit per nouem dies, & quanto plus erit melius, auferet enim ardorem uesticæ, nisi factus fuerit à lapidis mordicatione, quæ si sic fiat curatur manuum operatione.

Ad scoria-
tionem ue-
sicæ & ar-
dorem post
micium.

Ad scoriationem uesticæ & eius ardorem post micium, Recipe quantitatem agrimonie uiridis uel siccæ, & contunde eam, & incorporetur cum lacte in uase uitreato, & postea eam pone in loco humido per dies xv. & quolibet die agitabis eam ter, postea distilla eam per lambicum, & de distillata propinabis tuo infirmo ℥. v. pro uice ieiuno stomacho quando opus fuerit & miraberis, Oleum etiam amygdalarum dulcium per syringam in uesticam iniectum ardorem urine, uiuifice comprimit. Aqua etiam pota in qua ferrum candens dimissum est bene facit.

Oleum
amyg.

Ad exulce-
rationem ueli-
cæ & ardo-
rem.

Ad ulcera
renum &
uesticæ.

Granum al-
chechengi
montani.

Ad exulcerationem uesticæ & dolorem asparagi radix cum uino albo trita & in potione data calculos frangit, eadem lumborum dolorem & renum sedat & tollit. Et granum alchechengi conuenit ulceribus renum & uesticæ sine alterius mixture,

Et granum alchechengi montani conuenit doloribus

ribus renum & uesicæ quando bibuntur, Fit etiam ex portulaca clyster dysenteriaë intestinorum & solutioni choleraë & doloribus renum, & uesicæ, & ulceribus multum est conferens.

Clyster ex portulaca.

Verum cicadaë coctæ in patella et quasi in puluerem redactæ & comestæ uel bibitæ cum decoctione saxifragiæ uel agrimonie sunt maximum remedium contra omnes difficultates & uesicæ dolores quum iam grauius afflicta est ut etiam ad stranguriam et ad calculum quoque nec non ad loca mulierum quæ quidem homines à morte reuocant si etiam coctæ manducentur.

Et quia calculosa passio paroxysmalis est & inter paroxysmum & paroxysmum spatium diuersificat, nam quandoque de mense in mensem, quandoque de anno in annum reuertere paroxysmus consuevit, ideo d ipsius emendationem inuigilandum est. Quoniam qui calculum frequenter patiuntur ad excoriationem uesicæ de facili incurrunt, ne id fiat igitur manuali cura succurretur.

Cura manualis.

Verum animaduertite quæso qui hominum curam suscepistis, & calculosi, quorum dolores nullis remedij sedantur clamosa morte moriuntur, ideoq; ne sic moriantur persuadendum est illis ratione & exemplis ut ab ea miseri liberentur cum omnia experti sint, & dolores adhuc perseuerauerint

Calculosi morte clamosa moriuntur.

nullo

nullo auxilio, atque adminiculo ex tot administratis
 reperto quod est signum lapidem in uesica confirma-
 tum esse, ne igitur morte clamosa moriantur, forti
 atque constanti animo submittantur manuum fœlici
 operationi, quæ uitam reddet languentibus, quam
 multotiens operatus sum ad laudem Dei, & honorem
 Virginisq; Mariæ, & prosperam, ac felicem eam in-
 ueni cum maxima infirmorum salute, quæ facit inci-
 sionem, ac si lapis esset extrahendus, in qua reperien-
 tur duo Iuuamina, quorum unum est quia sæpe mul-
 titudo phlegmatis salsuginosæ & uiscosæ excoriatio-
 nem facit, & dolores causantur ex urina ardore, fa-
 cta ergo incisione, & administrata speculatione, ut
 in libello de lapidis extractione diximus, & non in-
 uento lapide, extrahatur phlegma cochleari ad id
 rei negocium conflatum, quo extracto statim sedan-
 tur dolores, & sani longo tempore uitæ leti, & io-
 cundi uixerunt, laudem Deo & operanti tribuen-
 do. Alterum uero iuuamen est q; si lapis expiscan-
 do inueniretur, inuenta est salutis uia, quia remoto
 lapide per extractionem cessant dolores, & anxietas
 & dannosa suspiria. Nam remota causa remouen-
 tur affectio, & seua accidentia, quæ inde repullu-
 lant. Hoc est quod persuadere debent adulatores me-
 dici, ut uita prorogetur misero languenti cum per
 mensem & annum experti sint suas adulationes nul-
 lum profectum facientes satis sibi profecisse uiden-
 tur si per mensem uel annum singulis duabus diebus
 aut tribus aurum expilauerint, & sic permittunt eî
 mori

Duo iuua-
 mina,
 Quorum
 unum.

Alterum.

Adulato-
 res medici.

mori, & ne detegatur eorum ignauia potius optant infirmum mori q̄ ab altero sanari. Et si quis medicus ad id rei expertus superuocaretur, & inceperit operari, statim uociferant ne sic faciat dicentes, hoc enim ipsi de industria moliuntur, non ut ipsi sciant operari, sed experti ab opere impediuntur timorem & periculum misero indicant. Non id moliuntur, ut miseros languentes compatiantur, sed ne ad rei ueritatem, & notitiam eorum deueniat adulatio, & sic miseri persuasi clamorosa morte ad manes proficiunt, de quorum interitu sunt cœli, qui eos arguunt, et elementa quæ in illos sæuiunt, et si nō aliud superest tamen eis, paratus perpetuus cruciatus gehennæ ab inferis subterraneis cauernis inextinguibili igne plenis gaudentibus qui quotidie hominum malorum ac prauorum cruciatibus exultant, & lætentur.

De stranguria & suria.

Sicq; finem de ardore urinæ faciendo mihi succurrit admonitas rogationes subscribere excellentissimi Domini Pauli de nouello Bassanensis medici qui me maxime rogauit ne postponerem curam stranguriæ, quando non minora solent excitare accidentia & æque periculosa q̄ ardor urinæ. Quæ quamuis plures & multas habeat causas primitiuas & antecedentes tamen de remedijs & auxilijs sermocinabor tantum illius, quæ à frigiditate uentositate &

te & urinæ ingurgitatione sæpe & frequenter pro-
ueniat. Nanque dissuria, suria, & stranguria præclu-
sionem urinæ arguunt, ueruntamen inter se differūt
secundum maiorem uel minorem urinæ præclusionē.

De carnositate autem hic non loquar modo, nanque
decreui specialem tractatum de ea facturū esse, quo-
niam ipsius materia digna est maxima & solerti di-
ligentia præsertim in demonstrando uiam modum,
& qualitatem in ea operandi. Cum dabitur mihi scri-
bendi oportunitas, quam hic inserere minime potui,
accidentaliter enim de stranguria suria, & dissu-
ria, hic locutus sum. Et propterea ne defraudem
dicam remedia præsentanea ad urinæ præclusionem
ex frigidityte, uentosityte, & ingurgitatione urinæ
proueniente ad hoc ut unusquisque sciat misero lan-
guenti subuenire, quorum primum administrandum
est istud cum uiderit urinam retentam succurrat ei
hoc primo applicando. Recipiantur manipuli tres
parietariæ manibusq; ea frangatur & in frixorium
posita frigeatur cum butyro, sicq; in caliditate tem-
rata pectini superponatur prius tamen locus oleo
descorpionibus perungatur. Et si cum hoc ad tres
horas non minxerit istud aliud subsequatur. Re-
cipe ciperi zinziberis an. ʒ. iij. puluerizentur subti-
lissime & bulliant cum uini boni maluatici ʒ. x. ad
consumptionem unius uncie, & bibatur, quod in tri-
bus horis franget lapidem in renibus, & in uescica &
mingere faciet. Aqua etiā in qua decocta fuerit ra-
dix acori stranguriosis qui urinā cū dolore mittūt.

Parietaria.

Puluis.

Acorus.

Si uero

Secretum
secretorum
oleum pre
ciolissimū.

Si uero ista non contulerint statim recurrendū est ad secretum secretorum urinam retentam prouocās à frigiditate uentositate & ingurgitatione, quod est oleum preciosissimum, quod nunquam in iuuentute illud manifestare uolui nisi cuidam amico meo fratri Neapolitano. Nunc autem senescens illud ad utilitatem generis humani prouulgabo, quod sic fit.

Recipe acori ciperi cimaram tamarisci scolopendriae, seminis agni casti an. ʒ. iij. corticis capparum ʒ. ij. s. rutae ʒ. ij. baccarum lauri ʒ. i. s. olei sesamini lib. ij. aceti albi fortissimi, ʒ. iij. s. contundantur contundenda grosso modo, & simul misceantur & bulliant in caciola aenea usque ad aceti consumptionem. Signum autem est eius consumptionis q̄ si cum oleo ignem asperseris non stridet, quod signum est decoctionis, tunc auferatur ab igne, & decoletur, & exprimatur & seruetur in phiala bene obturata ne euaporet. Et cum eo uti uolueris facias sic. Recipe de eo quantum uis cum quo calido unge pectinē, & partes circum iacentes priapum, prius tamen bene calefactas & fricatas cum panno calido, & statim mirabile dictu minget. Hoc idem faciunt mandibulae piscis lucij si in puluerem redigantur, et cum uno albo bono bibantur, ut dixi in libello meo de lapide renum. Haec sunt pro cura stranguriae ut supra conditionata. Restat addendus succus uitriolae surculos rubeos ferentis ad pondus ʒ. vi. sacchari boni ʒ. i. s. & misceantur simul, & calidus bibatur, nam arenulas mingendo foras educet.

Oleum.

Vsus olei
p. preciosissimū
mi.

Mandibulae
piscis lucij
cū.

Succus pa
rietariae.

Decoctio
mili folis.

Valet etiã
ad choliciã
& iliacam
passionem.

Seminis ur
ticae.

Ad stranguriam etiam ualet & diffuriam, & frã
git lapidem in renibus. Recipe cyathum unum ui
ni decoctionis mili folis, pimpinellæ, saxifragiæ, radi
cum petroselini, sparagi & calidum bibat. Valet etiã
in choliciã & iliaca passione & aperit oppilationẽ
hepatis, ac etiam ad diffuriam cum ardore uri
næ multum facit. Recipe seminis urticae pisti ʒ. i.
& detur cum brodio patienti, & celeriter inglu
tiat ne adhæreat meri quoniam ardorem faciet s̄
inherabit.

Hæc modo sufficiant pro nostri amici instigatio
ne ut aliquid etiam mihi utendum pro necessitate re
maneat finem facienti ad honorem omnipotētis Dei,
Virginisq; Mariæ, & sanctorum Cosmi & Damia
ni mei aduocatorum.

Peroratio.

SI hunc ordinẽ persequentur mi Silui doctissime
facile inuenient salutem, nisi uelint obstinatione
quadam ueritati calcitrare experientia comproba
ta. Nanque multi sunt, qui tergiuersantur, ne fa
teantur me ueram curam illis ostendisse. Deside
rauere nanque potius mortem cum uita commuta
re, quàm me ueridicum confiteri, quales fuerunt illi
quos tu bene nosti uiri quidem non uulgares, qui
cum ad sese me accersuere, ut suspiriosis, & ardore
languentibus consulerem patefaciens illis manifesta
ui causam ardoris urine lapidem esse. Qui cum me
percun-

percunctarentur, quæ esset illius immensæ ardoris cura, dixi, curam talis passionis ab incisione dependere. Qui hoc audientes stupidi quasi remanserunt nõ secus ac si mendacium pertulissem, & quasi me arguentes retulerunt, talem affectionem minime habere, persuasi ab inuidis medicis, qui eos tunc curabãt. Qui cum ad uitæ apicem deuenissent, ut se certificarent, antequam morerentur, decreuit unus quidem illorum uelle lapidem uidere, scq; incidi permisit, & lapidem ad oui quantitatem extraxit medicus non multum diligens. Quem cum aspexisset, uoce magna exclamauit dicens, siccine medici isti adulescentes me deceperunt, qui gloriabantur palmam erexisse medicinæ, meq; ad mortem induxerunt. O utinam illum ueridicum audiuissem Marianum Sanctum, quia non sic modo morerer, & tandem certior factus animam singultiens egit. Alter uero cum clamorosa morte obiisset, unus quidem de suis maximis consanguineis ut se de meo iudicio certificaret, permisit mortuum illum incidi, à quo inciso angularem lapidem admirans extraxit medicus lapicida. Quod cum uidisset cœpit prædicare me solum inter tantos medicos ægritudinem cognouisse; & maximum me medicum, ac practicum confitebatur. Scripsi hæc mi silui, ut sint exemplo illis, qui talem patiuntur ægritudinem, ne uelint expectare ultimum suæ uitæ peremptorium, sed sint diligentes, & cum experti fuerint remedia data à physicis, & per menses, & annum non contulerunt, statim se forti, & constan-

DE ARDORE

ti animo salutiferæ incisioni submittant, (quemadmodum noster credulus Reueren. Abbas submitit sanitatem corporis pluris faciens quam sensitiui timoris incisionem extimescens) qui sic facientes liberi ab ardore urinæ, uitam longo postea finient tempore, gloriam & honorem Deo Virginiq; Mariæ tribuentes per infinita secula.

SILVIUS LAURENTIUS A PORTU
 Caballensi, Mariano Sancto Barolitano Me
 dico & Philosopho felicitatem P. D.

Tractatum de ardore tuū urinae ab
 solutissimum Marianæ mi excellen.
 pro amicitia nostra uidi libentissi
 me, ut debui, & mirum in modum le
 ctitavi, sine ulla equidem controuer
 sia crediderim, non modo in media uersari laude
 apud doctos, & claros uiros, sed ei maxime proba
 tum iri, cuius gratia tantum muneris susceperis; quæ
 quidem res; & si ob alias permultas rationes illi per
 grata erit, ob ea tamen admodum pericunda futu
 ra arbitror, quod eius ægritudo urina ardor est, &
 bonæ enim ualetudinis ratio haud negligēda est, quo
 quidem morbi genere correptus affabilissimus Fran
 ciscus Lauretanus Abbas meus humanissimus, et splē
 didissimus cupiens uebementer, & efflictim gestiens
 ab huiusmodi molestia liberari. sciensq; fulgentissi
 mum tuæ doctrinae nomen apud gentes omneis, natio
 nesq; illucescere eruditissimum tractatum profectò,
 lata fronte, & cum omni uoluptate est suscepturus,
 & mehercules cum hæc ægritudo non sit contemnen
 da, ut scienter reliquit testatum Rasis, quoniam quā
 do diuturna nimis sit, & assuuerans in instrumentis
 urinalibus ulcera proueniunt, nec non & alia natu
 ræ complura incommoda. Non ab re oportet multis
 ingenijs multum insistere, ut in hoc doctissimo tra
 ctatu

Ætatu tuo particulatim, speciatiq; legere est, quem maxime laudandum esse decenter credimus, cum nihil sanè quod ad famigeratum, & consummatũ medicum pertineat, & officiosum, & doctum, & discretum prætermiseris, non est enim parua laus, quæ bene sentias benedicere, cuius lectio uaria, & multiplex multum proderit, nec minus delectabit, te igitur mirari haud oportet, si ipsum tractatum serius redire ad te curauimus & codicem etiam de lapide renum, atque uesicæ, adeo ea lectura sum non medio criter delectatus; quem inquam tractatum ut q̄ studiosissime cures letus in publicum prodire, te excellens Marianæ non hortor solum, sed etiam uolo, atq; opto, curiosissime, inuidientium autem imprudentium'ue latratus, contemnere, habereq; pro nihilo magni profectò est animi, quorum iudicium, non plus facias, quam Simiarum docti (ut in prouerbio est) doctos amant, & fouent. qua de re, cum & ingenio te acerrimo esse semper perspexerim, & prudentia singulari, non sum ueritus te hortari, ut tuæ istæ de ardore urinæ nouæ lucubrationes, omni cura, & diligentia tandem edantur. Vale, & Siluium à Portu tuum ama, ut facis. Ex Vrbe Veneta octauo Calendis Augusti, à Natali Christiano, M D LVI.

VENETIIS, Ioan. Gryphius excudebat,
M D LVIII.

